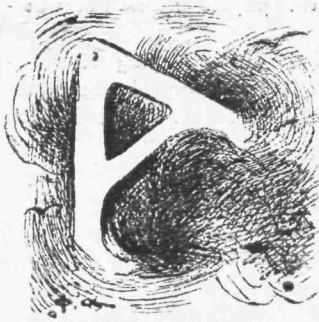

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Χυμικὸν Διήγημα

ΠΟ τὴ γιάλινη φιάλη με ἀπαγογὸ σωλήνα περνοῦσε τὸ ἀέριο μὲς' ἀπὸ τὸ νερὸ μῆς πνευματικῆς σκάφης. Στηρίζοντος τὸ κεφάλι στὴν παλάμη του Ὀλαβοναζιὲ παρακολούθησε τὸ πείραμα ἀφηρημένος. Μάκεϊ τοῦ ἔσπαγαν οἱ μπουρμπουλήθρες πάνω στὴν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ, μὲς' ἀπὸ μιὰ πομφόλυγα ἕνας γίγας ἀπλώνει ἑλικορὰ τὸ χέρι του, σηκώνει τὸ κεφάλι τοῦ Λαβοναζιὲ καὶ τὸν κοιτᾷ κινάμιστα.

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ γυιὸς τοῦ ἀγγέλου, πού ἀγάπησε σὴ Γῆ μία γυναίκα καὶ ὁ ἔρωτάς του πρόδωσε τὰ μυστικά τῶν μετάλλων καὶ τὸν κατορήθηκε γι' αὐτὸ ὁ Ἰερωβάς... Θέλεις νὰ λθῆς μαζί μου; Θὰ σοῦ μάθω πράγματα, πού δὲν τὰ ξέρουν οἱ σοφοί.

— Ὡ ναί! Θέλω!

Τὸν πήρε ἀπὸ τὸ χέρι κι' ἔφηναν μαζί πετώντας ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ παράθυρο, κι' ἔφθασαν σὲ λιγάκι στὸ ἀπέναντι βουνό, ὅπου ἀνεσήκωσε μὲ προσοχὴ τὴν ἄκρη τοῦ ζαφειρένιου θόλου, σάν πού σηκώνει κανεὶς τὴν ἄκρη μιᾶς σκητῆς, καὶ πέρασαν ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ Ὀδρανοῦ.

Θαῦμα! Μία ἔκτασις ἀπέναντι μὲ πεδιάδες καὶ χαράδρες καὶ βουνὰ ἀέρινα, μὲ λίμνες καὶ ποτάμια γεμάτα ἀπὸ αἶθερα, δάση ἀπὸ δένδρα μὲ ἀστραπῆς κλαδιὰ καὶ ἀνθη ἀπὸ ἀστρα, μὲ πολιτείες ἀπὸ σπίτια χρυσοαλλένια. Καὶ ἀγάμεσα σ' αὐτὸν τὸν φωτεινὸ κόσμον ἕνας διὰδρομος σάν λεωφόρος, στρωμένος μὲ μιὰ πελώρια σκάλα, πού ἀνέβαινε αὐτὴ πρὸς τὰ ἐπάνω μόνη της καὶ κατέβηκε πάλι ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ Ὀδρανοῦ. Σταθῆκαν ἀπάνω στὸ πρῶτον σκαλοπάτι καὶ ἔφθασαν ἔτσι στὴν κορυφὴ τοῦ Στερεώματος σὲ μιὰ μεγάλη πόλι. Μπήκαν μέσα σιτοὺς δρόμους καὶ σταμάτησαν μπροστὰ σὲ ὁμορφο παλάτι φωτοστάλλακτο.

— Αὐτὸ εἶναι τὸ παλάτι τῶν Στοιχείων. Ἔχουν συναστροφὴ ἀπόψε. Ἐλα, παινοῦμε ἀπὸ τούτη ἐδῶ τὴν πορτίττα ἀπαρτήρητοι.

Ἐφθασαν στὴ σάλα. Θεέ μου! Μία αἰθουσα ἀπέναντι, ὅπου ἔλαμπαν ἀρίθμητα μουσικέτα ἀπὸ φωτεινὲς πολύχρωμες ἀκτίνες μέσα σὲ ἀστερένια ἀνθογάλια, κι' ἔχύνετο μιὰ εὐωδιά γλυκιὰ ἀπὸ γότες ὀλων τῶν ἀρωμάτων, κι' ἐμάγευε μιὰ ἀρμονία σιγαλὴ ἀπὸ ἀρώματα τῆς μουσικῆς. Πλήθος κυριῶν καὶ κυριῶν, ἄλλοι χόρευαν ἢ συνωμίλουν, ἄλλοι κάθηντο ἢ περπατοῦσαν μοναχοὶ ἢ μὲ συντροφία.

— Στάσου, λέγει ὁ Γίγας. Αὐτὰ εἶναι τὰ στοιχεῖα τοῦ Κόσμου, τὰ πνεύματα τῶν Στοιχείων, τῶν ἀληθινῶν. Τὰ περισσότερα ἔρχονται στὴ Γῆ κρυμμένα μὲς' οἷα σώματα. Μόνα τῶν ἂν τὸ θελήσουν φανερόνται στὸν εὐτυχὴ τῶν εὐνοοῦμεν, ἢ καὶ ἄθελα καμμὶ φροῶ μπορεῖ νὰ συλληρθοῦν τὴν στιγμὴ ὅπου περνοῦν ἀπὸ σῶμα σὲ σῶμα βιαστικά. Σπάνια γυροῦν ἐλεύθερα στὸν κόσμον σου, μὰ καὶ τότε πάντα μὲ τὴν ὀλικὴ μορφή.

— Πές μου! Γιὰ τίς μου πρῶτα κείνα τὰ μορφοτεμένα σάν ναυτοπούλα πού χειροπιαστὰ χορεύουν τραγουδώντας.

— Τὸ ἓνα μὲ ζουμπουλένια φορεσιά, τὸ δεύτερον μὲ κόκκινη καὶ τᾶλλα δυὸ κιτρινοποράσινα. Εἶναι τ' ἀγαπημένα ἀδελφάκια Ἀλατογόνα, τὰ παλληκάρια τῆς ἀγάπης, οἱ Δὸν Ζουάν τῶν Στοιχείων. Οἱ ἄλλες, πού χορεύουν μαζί, οἱ ἰδιαιτέρως τῶν ἐρωμένες ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Ἀλκάλια, γυναικοῦλες τρυφερές, γεμάτες αἰσθημα κι' ἀγάπη. Ἄκου τί τραγουδοῦν. «Κάτω στὸ γιαιλό.» Τοῦς ἀρέσει πολὺ τὸ κῆμα. Τὸ Χλωρίο, ἐκεῖνο πρὸς τὰ δεξιὰ, τὸ τιμᾷ ἔσχωριστὰ μὲ τὴν φιλία τῆς ἢ κυρία Χρυσάφι.

— Ἡ κυρία Χρυσάφι λέγει;

— Ναί. Βλέπεις ἐκεῖ κάτω μιὰ μεγαλοπρεπὴ ὀρχοντίσσα ἡλιοντομένη, μὲ στέμμα - ἀχιδοῦλεχο; Εἶναι ἡ κυρία Χρυσάφι.

— Μὰ εἶναι ὁ χρυσὸς γυναίκα;

— Καὶ βέβαια γυναίκα. Ἀσχημα τὴν νομίζουν στὴ Γῆ γένους ἀρσενικοῦ. Εἶναι ἀπὸ τὰ βασεογόνα, δηλ. τὰ θηλικὰ στοιχεῖα, καθὼς καὶ τᾶλλα μέταλλα.

— Καὶ εἶναι πανδρεμμένη;

— Ἄ, ὄχι. Εἶναι σχετικὴ καθὼς εἶπα μὲ τὸ Χλωρίο. Μὰ στὸν κόσμον τῶν Στοιχείων ἐδῶ δὲν ὑπάρχουν κοινωνικοὶ δεσμοί. Ἔχουν κοινογαμία. Ἐννοεῖται ὅτι τοὺς γάμους τὸν κανονίζει ἡ συμπάθεια, ἢ ἀμοιβαία ἔλξις, ἢ χημικὴ συγγένεια. Μὰ ἢ κ. Χρυσάφι, σοφὴ καὶ ἀριστοκράτις, μὲ μεγάλη ἱστορία καὶ περὶ φανη γι' αὐτὸ, εἶναι δυσκολοπίστη σ' ἔρωτες καὶ σὲ πάθη. Εὐφρέστατη καὶ ἀψευδάδιατη αὐτὴ, ἀγαπᾷ ν' ἀστείεῖται καὶ νὰ πειράξῃ τοὺς ἄλλους. Γι' αὐτὸ καὶ δὲν τὴ χωνεύουν πολὺ. Ἄν πῆς γιὰ τίς κυρίες, τὴν ζηλεύουν ὑπερβολικά. Νά, πρὸ πάντων ἐκεῖνη ἐκεῖ κάτω, ἡ κυρία Χαλκός.

— Μία μὲ τὰ κόκκινα μαζί μὲ δύο ἄλλες;

— Ναί. Ἡ μία εἶναι ἡ κυρία Ψευδάργυρος μὲ τὸν ἀκόλουθό της τὸ Κάδμιο. Παρὰ κάτω μιὰ λευκοδυμένη ἀντρογυναίκα, ἡ κυρία Κασσίτερος. Πλάγι στὴ Ψευδάργυρος εἶναι αὐτὴ πού σοῦ εἶπα, ἡ κυρία Χαλκός, πολὺ καλὴ, μὰ φοβερὰ φλύαρη. Ἡ συναστροφὴ της μὲ τὴ Ψευδάργυρος τὴν ἔμαθε νὰ ψεύδεται καὶ παραπιάνεται μὲ τὴ Χρυσάφι. Γι' αὐτὸ καὶ πολλὰς φορὰς λέγει ἀνοησίες. Νά γιὰ παράδειγμα. «Ὅταν τ' Ἀλατογόνα καὶ τ' Ἀλκάλια τραγουδοῦν «Κάτω στὸ γιαιλό», ἢ κ. Χρυσάφι τὰ λέγει εἰρωνικά

«Αφροδίτες», και ή κ. Χαλκός προσπαθεί τότε ν' αποδείξη πώς καθόλου δέν μοιάζουν με την 'Αφροδίτη, πού την γνώρισε αυτή πολὺ καλά κάτω στην Κύπρο... Δές, τὸ Χλώριο πλησίασε την κ. Χρυσάφι και συνομιλοῦν. 'Αγαπῆ ή Χρυσάφι γά διηγῆται τές περιπέτειές της και τὰ κατορθώματά της κάτω στή Γῆ. Γελᾷ με τίς μορίες τῶν ἀνθρώπων και με τίς κοροϊδίες πού τούς ἔκαμε—τὸ χρυσόμαλλο δέρας, τὸ πάθημα τοῦ Μίδα, και μάλιστα με τὴν φάρασα τῆς χρυσοποιίας—και τὸ Χλώριο ξεραίνεται ἀπὸ τὰ γέλια. Θέλεις ν' ἀκούσουμε ;

— Σᾶς παρουσιάζεται (ἔλεγε ή Χρυσάφι) ἕνας σοφός πού κολυμβᾷ στήν ἐπιρά νεια θέλοντας γά οὐλ λάβη κάτι στόν πνθμένα, κι' ἔφαρνα τόν βλέπετε νά παίρνῃ μιὰ βουτιά σ' τὰ τρίαβαθα γιά νά πιάση ἕναν φελὸ πού πλέει στήν ἐπιράγεια και ὕστερα με κάτι πού λένε «θεωρία», σοῦ ἔξηγῆι τὰ πράγματα πού δέν συνέλαβε. Γελᾶτε; Αὐτό, κύριοι, τὸ λένε «ἐπιστημονική ἔρευνα», κι' αὐτοὶ εἶναι οἱ σοφοὶ νοῦμερο ἕνα πού τὸ περισότερο κινοῦνται σ' ὀριζόντια γραμμί. Μά εἶναι και γάτι ἄλλοι σοφοὶ νοῦμερο δύο πού ἔχουν πρακτικώτερη σοφία. Λωποδυτοῦν τοὺς προ-

τους. 'Ετσι ἔχουν καιρό και δύναμη γά κινηθοῦν αὐτοὶ καθέτος σ' τὰ ψηλότερα... Δέν ἔχουν πιά τὰ τέσσαρα στοιχεῖα ἐκεῖ κάτω. Τώρα προσκυνοῦν τὸ Φλογιστό. Ξέρετε σεις τὸ Φλογιστό; Οὐτ' ἐγὼ!... Μιά φορά λοιπόν πού λέγαμε, εἰσίστησα σ' ἕνα ἀλχημειὸ τὴν κ. Χαλκί. Τί τραβῆξε ή κακομοίρα. Μά ποῖος τῆς πιαίει κι' αὐτῆς; 'Επρεπε νά τὰ μαγειρέψῃ καλύτερα. Εἶναι τόσο συνειθισμένη στό μαγεῖομα...

— 'Αλήθεια, με τὴν προμαγείρο κυρά Κασσιέρο εἶναι μοναδική—εἶπε χωρίς νά καταλάβῃ τὴν εἰρωνία ή κυρία Σίδηρο, μιὰ μεγαλογυναίκα με ἄφυσιογνωμία ἀστῆς.

— 'Η κυρά Σίδηρο δέν θέλει νά ξεχάση τὴ φιληνάδα της. Και ὅμως με τὴ συναναστροφή τῆς Κασσιέρο ἔγινε *τενεκές*. Δέν εἶναι ἔτσι, κυρά Μολύβι ;

— 'Αλήθεια, ἔεστη.

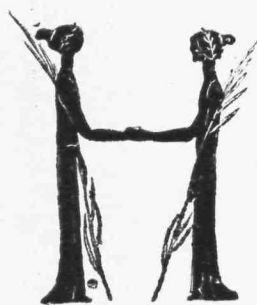
'Η παρέα ξέσπασε σὲ γέλοια με τὴν ἀπρόοπτη ἀπάντησι τῆς κυρίας Μολύβι, μιᾶς πλαδαρῆς δυσκίνητης γυναίκας, κομμάτι κουρῆς και ἀμίλητης, πού πλησίασε πρὸ ὀλίγου λαχανιασμένη.

(*Ἐπει το τέλος*)

ΜΙΧΑΗΛ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

ΤΟ ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΛΕΩΝΙΔΟΥ*

(*Συμβολή εἰς τὴν τοπογραφίαν τῶν Χριστιανικῶν Ἀθηνῶν*)

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους δέν ἠρευνήθη μέχρι τοῦδε ἐπαρκῶς, ἐν συγκρίσει μάλιστα πρὸς τὸ πλῆθος τῶν μελετῶν, τῶν γενομένων πρὸς καθορισμὸν τῶν μνημείων τῆς πόλεως, τῶν ἀναγομένων εἰς τοὺς ἀρ-

χαίους χρόνους.

Τὴν ἔλλειψιν ταύτην συνηθάνθησαν ἤδη οἱ περὶ τὴν μεσαιωνικὴν ἱστορίαν τῶν Ἀθηνῶν διατριψάντες, εὐρεθέντες πολλάκις ἐν ἀπορίᾳ ὡς ἐκ τῆς ἀνεπαρκείας τῶν βοηθημάτων ἵτινα ἀναφέρονται εἰς τὴν τοπογραφίαν τῆς πόλεως, ἰδίᾳ κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ὁ γλαφυρὸς ἱστοριογράφος τῶν χριστιανικῶν Ἀθηνῶν Φερδινάνδος Γρηγορόβιος, ὁ συστηματικώτερον διατρίψας εἰς τὴν ἴδρυσιν και τὴν βαθμιαίαν πρόοδον τῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν, μετὰ δυσθυμίας ἐξέφρασε τὴν ἐκπλήξιν αὐτοῦ διὰ τὴν

τοιαύτην παντελῆ ἔλλειψιν εἰδήσεων και βοηθημάτων περὶ τῶν πρώτων χριστιανικῶν μνημείων τῆς πόλεως. Ἀληθῶς δ' ἐκπληκτικὸν εἶνε πῶς Ἐκκλησία ἥτις ἐλαμπρύνθη διὰ σειράς ἐπιφανῶν ἱεραρχῶν, ἥτις ἤκμασε και ἐμεγαλύνθη κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ και ἠυνοήθη κατ' ἐξοχὴν ὑπὸ τῶν Καισάρων τοῦ Βυζαντίου, στερεῖται μνημείων συνδεομένων ἀμέσως πρὸς αὐτήν.

Τὴν ἔλλειψιν ταύτην νομίζομεν ὅτι δύναται ν' ἀναπληρώσῃ ή ἔρευνα μνημείου, ὅπερ παραδόξως δέν ἔτυχε μέχρι τοῦδε τῆς προσηκούσης προσοχῆς παρὰ τῶν σπουδαίως ἀσχολουμένων εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐν Ἑλλάδι χριστιανικῆς τέχνης, μνημείου δυναμένου πολλὰ νά ἐξηγήσῃ και διαφωτίσῃ.

'Αληθῶς ὅμως ἐν τῶν αἰτίων οἱ δ' δέν ἔτυχε τῆς θεούσης προσοχῆς τὸ μνημεῖον τοῦτο, ὑπῆρξεν ή ἐσφαλμένη και κατ' ἐπιπολὴν ἀπόδοσις αὐτοῦ εἰς τοὺς Φραγκικοὺς χρόνους ὑπὸ παλαιῶν τῆς πόλεως περιηγητῶν, οἵτινες δέν εἶχον οὔτε καιρὸν οὔτε εἰδικότητα ὅπως διακρίνωσι σαφῶς τὸν ρυθμὸν τῶν χριστιανικῶν μνημείων τῶν Ἀθηνῶν. Περὶ τοῦ μνημείου τοῦτου ἡμῖν ἐνταῦθ ὁ λόγος.

'Ἐπὶ τῆς νησίδος, ἣν σχηματίζει ὁ Ἰλισσὸς νοτιοανατολικῶς τοῦ περιβάλλου τοῦ Ὀλυμπείου, σώζονται τὰ εἰρήπια μεγάλου χριστιανικοῦ οἰκοδομήματος, μέχρι τῶν θεμελίων σχεδὸν κατεστραμμένου. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ ἐπιμήκους σιכוῦ, ἔχοντος ἑκατέρωθεν πλάγια

* *Σημ. τῆς Διευθύνσεως.*—Πολλὸς πρὸ τινος ἐγένετο λόγος περὶ τῆς παρὰ τὸν Ἰλισσὸν σωζομένης ἐν ἐρειπίοις μεγάλης χριστιανικῆς βασιλικῆς ἐπ' εὐκαιρία τῶν ἐκεῖ ἀρξαμένων ἀνασκαφῶν. Διὰ τῆς δημοσιευομένης διατριβῆς τοῦ κ. Κ. Μ. Κωνσταντοπούλου οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν θὰ γνωρίσωσι τὰ κατὰ τὸ σπουδαιότατον τοῦτο μνημεῖον τὸ συνδεόμενον πρὸς τὰς ἱερωτάτας παραδόσεις τῶν χριστιανικῶν Ἀθηνῶν.